

Ved nærmere eftertanke

Peggy Sue blev gift er en sød komedie, der med Francis Coppolas og Kathleen Turners mellemkomst løftes ind i filmkunstens rækker.

af Kaare Schmidt

*If you knew, Peggy Sue
Then you'd know why I feel blue
oh Peggy, my Peggy Sue
Well, I love you, gal, I love you Peggy Sue*

*Peggy Sue, Peggy Sue
oh, how my hearts yearns for you
Oh Peggy, my Peggy Sue
Well, I love you, gal, I love you Peggy Sue*

*Peggy Sue, Peggy Sue
Pretty, pretty, pretty, pretty Peggy Sue
Peggy, My Peggy Sue
Well, I love you, and I need you, Peggy Sue*

*I love you, Peggy Sue
with a love so rare and true
Oh Peggy, my Peggy Sue, uh, uh, uh, uh
well, I love you, gal, I want you Peggy Sue*

Såvidt halvtredser-rockeren Buddy Holly. »Peggy Sue« var for ham, hvad »Mary Lou« var for Rick Nelson. Femten år efter »Mary Lou« sang en voksen Nelson i »Garden Party« om at mødes igen for at genopfriske gamle minder. Men ingen genkender ham, han har ændret sig og lært lektien: »You can't please everyone, so you gotta please yourself«. Derfor må han også nøjes med at hilse på: »I said Hello to Mary Lou«, selv om han femten år før havde vidst, »I knew, Mary Lou, we'd never part«. I »Garden Party« tilføjer han dog »she belongs to me« — om ikke pigen, så i hvert fald sangen. Drømmen om hvordan det kunne have været.

Sådan kunne det også være gået for Buddy Holly, men han omkom ved et flystyrt i 1959, året efter »Peggy Sue«'s store succes. Hvad Holly ikke oplevede, giver Hollywood (med

Rick Nelson i baghovedet?) nu et bud på: *Peggy Sue blev gift*. Hun blev gift med sin high school sweetheart, Charlie, de fik to børn, hun fik sin egen lille forretning, og Charlie faldt for en 22-årig, så skilsmissen står for døren.

Hvad blev der af ungdomsårenes drømme, var det hele ren nedtur? Charlie drømte om at blive popstjerne med slog sig til tåls med at overtage faderens radioforretning og kan nu trods alt se sig selv på TV — i sine egne reklamespots. Men det er ikke Charlie — eller Buddy — det drejer sig om. Det er derimod målet for deres attrå, Peggy Sue. Hendes drøm? Hun havde ikke én drøm, hun havde mange, verden lå åben. Femogtyve år efter er den lukket: »Hvis jeg havde vidst dengang, hvad jeg ved nu, så ville jeg have gjort det helt anderledes«.

Hun får tilbuddet.

High school klassen fra 1960 har 25 års jubilæums- og genforeningsfest. Peggy Sue møder op i sin kjole fra dengang, alle andre er normalt klædt, hun bliver centrum, selv om hun mest har lyst til at krybe i et musehul. Hun besvimer. Og vågner op i 1960. Som teenagepige, men med den voksne kvindes erfaring og viden om hvordan det vil gå, hvis hun igen gør, som hun gjorde.

Hun skal tilbage til fremtiden, men hvilken fremtid? Ikke den samme som i Robert Zemeckis *Tilbage til fremtiden*, hvor drengen fra 1985 oplever sine forældres ungdom og ændrer deres skæbne (se Kos. 174). Peggy Sue oplever sin egen ungdom, og hun ændrer intet. For hun lærer noget, hun finder ud af, hvorfor hun handlede, som hun gjorde. Hun finder ud af, at hun havde valgt rigtigt.

»Giv mig en chance mere«, beder Charlie, da Peggy Sue til sidst vågner tilbage i 1985. Vi tror ikke rigtig på ham, han er ikke ligefrem tillidvækkende i sin chamørstil, der ikke er ændret meget, blot falmet siden ungdommen. Men hun giver ham chancen, ikke nødvendigvis fordi hun tror på ham, men fordi hun tror på sig selv. Hun giver sig selv chancen.

Hvad så med ungdommens drømme og voksenlivets nederlag — er det hele fejlet ind under gulvtæppet? Netop ikke! Drømmene var urealistiske og banale, ganske som halvtredsernes popsange, der kører på lydsiden og fremmer visionen om den ægte og evige kærlighed. Nederlaget er realistisk og logisk, for sådan er livet, nedturen er den logiske konsekvens af urealistiske drømme. I hvert fald hvis man selv tænker sådan. Når drøm og nederlag, ungdom og voksentilværelse, gøres til modsætninger, der udelukker hinanden, så må det gå galt. Enten lever man videre i drømmen og er ude af stand til at få virkeligheden til at makke ret. Alt sejler der bitterhed er næste trin. Det er Charlies kurs. Eller man accepterer virkeligheden og afskriver drømmen og er ude af stand til at løfte sig op ved håret og ændre noget. Alt ligger fast og bitterhed er næste trin. Det er Peggy Sues kurs,

da hun møder op til festen i starten af filmen.

Hun kan kun se modsætningen mellem drøm og virkelighed. Men til forskel fra alle de andre, der er mødt op til festen, så holder hun som et sidste halmstrå fast i, at det ikke burde være sådan, at udgangspunktet dog var noget andet end det, der blev resultatet. Derfor møder hun op i sin kjole fra dengang, og alle måber. Derfor får hun chancen til at kigge sin ungdom nærmere efter i sømmene — hvad var udgangspunktet egentlig?

Det får vi en malerisk og morsom, rørende og rablende beretning om. Et menneskes fortid som noget fremmed og intimt på én gang, poetisk udtrykt gennem Kathleen Turners balance mellem den 17-årige og den 42-åriges indsig og gestik (Turner er selv 32 og ligner ikke en 17-årig, men det skal hun heller ikke). Hun er to personer, der dog er én. Med undren kigger hun sig omkring, var det sådan, ja sådan var det, og hun nyder med bagklogskabens ballast alt det, hun dengang tog for givet — »Mor, jeg havde glemt du var ung engang«.

Hun udtaler direkte sit bagudsyn, som da hun har »glemt« en algebra-prøve og forklarer læreren: »Jeg behøver ikke algebra i fremtiden, jeg ved det, jeg taler af erfaring«. Eller: »Jeg er ung, jeg vil have sjov, jeg vil til Liverpool og opdage The Beatles«. Hun kommer sammen med storskrigende Charlie, der går helt i baglås, da hun vil tage initiativ til sex i bilen. Hun afprøver andre drenge, den kloge, som hun kan fortælle et og andet, og beatnikken, som hun tilbringer en Jack Kerouac'sk nat under stjernerne med. Og hun får et chock, da hun tager telefonen og hører sin (i 1985 afdøde) mormors stemme.

Som den drøm, hele turen er, bliver det en rejse tilbage i egne minder. Et stop, hvor livet

tænkes igennem udenfor øjeblikkets pligter og stress, der fører til nødløsninger, panikreaktioner og kompromiser. Et stop, hvor det store overblik erstatter det hektiske nu, hvor vi er hurtige til at forbruge og smide væk — også vores liv.

Udgangspunktet var de mennesker, der senere er falmet — fordi de er døde, gamle eller blot er falmet i dagligdagen som Charlie. Turen tilbage affalmer dem, fjerner glemslens slør, som det ekstravagant visualiseres i personernes nærværende, følsomme ansigter (blændende skuespillere over hele linien), i boligindretningens nostalgiske varme, påklædningens snurrige forældethed, og i farvernes diskrete harmoni (i en scene er alt f.eks. i nuancer af lyseblåt, ikke påfaldende men stemningsmættet).

Den menneskelige varme, der var, er det, der er gået i glemmebogen i mellemtiden. Det er drømmens fundament, som realiteterne har slidt ned. Og man har selv ladet det ske. Helt firkantet er det noget med, at livets værdi er, hvad man selv lægger i det, og at man selv er ansvarlig for sin skæbne. Det er nok kun en del af sandheden, men immerhen en del. Og i Francis Coppolas tour de force instruktion er det en betagende drøm, en filmkunstnerisk oplevelse, som kan nydes for sin egen skyld, og som det næppe skader at tygge lidt på.

I love you, Peggy Sue.

Peggy Sue blev gift (Peggy Sue Got Married. USA 1986). Instr: Francis Coppola. Manus: Jerry Leichtling, Arlene Sarner. Foto: Jordan Cronenweth. Klip: Barry Malkin. Musik: John Barry. P-design: Dean Tavoularis. Kostumer: Theadora Van Runkle. Prod: Paul R. Gurian/Tri Star. Medv: Kathleen Turner (Peggy Sue), Nicolas Cage (Charlie), Barry Miller (Richard Norvik), Catherine Hicks (Carol Heath), Joan Allen (Maddy Nagle), Kevin J. O'Conner (Michael Fitzsimmons), Lisa Jean Persky (Dolores), Barbara Harris (mor), Don Murray (far), Maureen O'Sullivan (bedstemor), Leon Ames (bedstefar).

